

ออกกฎหมายให้ติดตั้งอุปกรณ์ NGV !! ... สร้างภาระแก่คนขับแท็กซี่ !!

คดีปกครองที่จะนำมาเล่าสู่กันฟังฉบับนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการฟ้องเพิกถอนกฎกระทรวงที่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าสร้างภาระให้เกิดขึ้นกับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่

โดยคดีนี้ สมาคมผู้ประกอบการรถยนต์รับจ้าง (ผู้ฟ้องคดีที่ 1) และสหกรณ์แท็กซี่อิสระ จำกัด (ผู้ฟ้องคดีที่ 2) ไม่เห็นด้วยกับข้อ 10 ของกฎกระทรวงว่าด้วยรถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคนที่จะจดทะเบียนในเขตกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2550 ที่กระทรวงคมนาคม (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1) ออกใช้บังคับโดยให้รถยนต์รับจ้างที่จะจดทะเบียนในเขตกรุงเทพมหานครตั้งแต่วันที่ 2 มกราคม 2551 ต้องมีและใช้เครื่องอุปกรณ์ของรถที่ใช้ก๊าซธรรมชาติ (NGV)อัดเป็นเชื้อเพลิงหรือใช้ร่วมกับการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงเท่านั้น ไม่สามารถใช้ก๊าซ LPG ได้ ในขณะที่รถแท็กซี่ที่จะจดทะเบียนก่อนหน้านี้จะติดตั้งอุปกรณ์ NGV หรือ ไม่ก็ได้ และหากไม่ดำเนินการ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 (กรมการขนส่งทางบก) จะไม่จดทะเบียนให้ ทำให้รถแท็กซี่ที่จะจดทะเบียนเพื่อทดแทนแท็กซี่เก่าที่กำลังจะหมดอายุการใช้งาน ไม่สามารถจดทะเบียนได้นอกจากนี้ สถานีบริการก๊าซธรรมชาติมีน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการ และการเติมก๊าซแต่ละครั้งใช้เวลานาน

สมาคมผู้ประกอบการรถยนต์รับจ้าง และสหกรณ์แท็กซี่อิสระ จำกัด เห็นว่า กฎกระทรวงดังกล่าวออกมาโดยไม่สุจริต มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม เป็นการสร้างภาระให้เกิดขึ้นกับประชาชนเกินสมควร จึงขอให้ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาเพิกถอนข้อ 10 ของกฎกระทรวงดังกล่าว

คดีนี้ในเบื้องต้นศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งให้ทุเลาการบังคับใช้ ข้อ 10 ของกฎกระทรวงดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราวก่อนศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเป็นอย่างอื่น (ซึ่งจะมีผลทำให้ข้อ 10 ของกฎกระทรวงดังกล่าวไม่มีผลใช้บังคับชั่วคราว)

ต่อมาศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยเนื้อหาของประเด็นข้อพิพาท ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจว่า

การที่กระทรวงคมนาคมออกข้อ 10 ของกฎกระทรวงว่าด้วยรถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคนที่จะจดทะเบียนในเขตกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2550 เป็นการกระทำที่มีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็นหรือสร้างภาระให้เกิดขึ้นกับประชาชนเกินสมควร อันเป็นผลให้กฎกระทรวงดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ?

โดยศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า แม้ว่ากฎกระทรวงดังกล่าวจะมีเจตนารมณ์เพื่อเป็นการสนับสนุนการใช้พลังงานทดแทนน้ำมันเชื้อเพลิง โดยกำหนดให้รถยนต์รับจ้างต้องใช้ก๊าซธรรมชาติอัดเป็นเชื้อเพลิงหรือที่ใช้ร่วมกับน้ำมันเชื้อเพลิง อันจะเป็นการช่วยให้มีการใช้พลังงานอย่างเหมาะสมและคุ้มค่าก็ตาม แต่เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า ขณะที่กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับ มีรถแท็กซี่จดทะเบียนในเขตกรุงเทพมหานครที่ใช้ก๊าซธรรมชาติ (NGV) เป็นเชื้อเพลิงหรือใช้ร่วมกับน้ำมันเชื้อเพลิงประมาณ 17,000 คัน และมีรถยนต์บรรทุกขนส่งสินค้า ขนส่งคนโดยสารขนาดใหญ่ และรถยนต์ส่วนบุคคลที่เปลี่ยนมาใช้ก๊าซธรรมชาติ (NGV) เป็นเชื้อเพลิง ทำให้ปริมาณก๊าซธรรมชาติมีไม่เพียงพอให้บริการและยังมีปัญหาสถานีให้บริการสำหรับก๊าซธรรมชาติมีน้อย ไม่มีความสมดุลกับจำนวนรถยนต์ที่เข้าใช้บริการ ประกอบกับผู้ฟ้องคดีทั้งสองและผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ส่วนใหญ่เป็นผู้เช่ารถแท็กซี่ โดยเช่าเป็นกะ ต้องเสียเวลาในการรอคอยเข้ารับบริการให้บริการในสถานีให้บริการสำหรับก๊าซธรรมชาติเป็นเวลานาน ซึ่งย่อมมีผลกระทบต่อรายได้ของผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองยอมรับปัญหาที่เกิดขึ้น และหากผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองหรือรัฐบาลมีนโยบายที่จะสนับสนุนการใช้ก๊าซธรรมชาติ (NGV) พลังงานทดแทนน้ำมันเชื้อเพลิง จะต้องมีการต่าง ๆ รองรับกับปัญหาในข้างต้นดังกล่าว อาทิเช่น การจัดให้มีสถานบริการในจำนวนที่เหมาะสมมีความสมดุลกับผู้ใช้บริการ มีความสะดวกและรวดเร็วในการให้บริการ

แต่เมื่อเจ้าของรถแท็กซี่ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข กรมการขนส่งทางบกก็จะไม่จดทะเบียนรถยนต์รับจ้างให้ ทำให้เจ้าของรถหรือผู้ประกอบอาชีพไม่สามารถนำรถแท็กซี่ออกวิ่งรับส่งผู้โดยสารได้

ข้อ 10 ของกฎกระทรวงดังกล่าว จึงเป็นกฎที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพของผู้ฟ้องคดีทั้งสองและผู้ประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพรถยนต์รับจ้างเกินความจำเป็นแก่การดำเนินการให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎกระทรวง เป็นการขัดต่อมาตรา 29 และมาตรา 43 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และมีลักษณะเป็นการสร้างชั้นตอนโดยไม่จำเป็นหรือสร้างภาระให้เกิดแก่ประชาชนเกินสมควรตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 จึงเป็นกฎที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย พิพากษาเพิกถอนข้อ 10 ของกฎกระทรวงดังกล่าว โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่กฎกระทรวงฉบับดังกล่าวมีผลใช้บังคับเป็นต้นไป (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ พ. 9-10/2558)

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดได้วางบรรทัดฐานการปฏิบัติราชการที่ดีว่า การใช้อำนาจของฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ นอกจากจะพิจารณาถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ให้อำนาจแล้ว การกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายยังต้องมีความเหมาะสมและจำเป็นโดยคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะและความเสียหายที่เอกชนจะได้รับประกอบกันด้วย เมื่อมาตรการนั้น ๆ มีลักษณะเป็นการสร้างชั้นตอนโดยไม่จำเป็นหรือสร้างภาระให้เกิดแก่ประชาชนเกินสมควร ย่อมเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ... ครับ !!!

นายปกครอง
